Lietas arhīva Nr. CA-0093-22/26
ECLI:LV:RAT:2022:0209.C68240818.16.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022. gada 9. februārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Žanete Žimante, tiesneses Ilze Ošiņa un Sarmīte Vamža,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. B/ prasībā pret /pers. C/ un "Cropton Resources Limited" par parāda piedziņu, darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem un piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu sakarā ar /pers. B/ maksātnespējas procesa administratora apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021. gada 10. februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2017. gada 19. decembrī /pers. B/ (turpmāk - prasītājs) cēla tiesā prasību (to papildinot un precizējot 2018. gada 26. novembrī, 2020. gada 5. februārī un 2021. gada 28. janvārī) pret /pers. C/ (turpmāk – /pers. C/) un "Cropton Resources Limited" (turpmāk – sabiedrība), lūdzot tiesai:

1) atzīt par spēkā neesošiem no noslēgšanas brīža starp /pers. C/ un sabiedrību 2010. gada 24. septembrī un 2010. gada 4. oktobrī noslēgtos pirkuma līgumus un dzēst /nosaukums/ zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs/ierakstīto sabiedrības īpašuma tiesību nostiprinājumu uz nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra Nr. /numurs/(turpmāk – nekustamais īpašums);

2) piedzīt no /pers. C/ par labu prasītājam parādu 593 531,67 *euro*, ko veido pamatparāds 363 975,62 *euro* un likumiskie nokavējuma procenti 229 556,05 *euro*, kas, savukārt, sastāv no 219 696,26 *euro* par laiku no 2010. gada 1. aprīļa līdz 2020. gada 18. decembrim un 9 859,79 *euro* par laiku no 2013. gada 13. septembra līdz 2020. gada 18. decembrim; piedziņas neiespējamības gadījumā vērst piedziņu uz nekustamo īpašumu;

3) noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) tiesības saņemt no /pers. C/ likumiskos 6 % gadā no pamatparāda 363 975,62 *euro*;

4) piedzīt no /pers. C/ par labu prasītājam visus tiesāšanās izdevumus.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1., 910., 1403., 1404., 1415., 1480., 1587., 1590., 1716., 1759., 1765., 1838. un 1943. pantu.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi:

[1.1] 2007. gada 15. novembrī notariāla akta kārtībā prasītājs ar /pers. C/ noslēdza aizdevuma līgumu. Prasītājs aizdeva /pers. C/ 400 000 *euro* līdz 2008. gada 1. oktobrim.

2008. gada 20. oktobrī līgumslēdzēji līgumu pārjaunoja un vienojās, ka aizdevuma atmaksas termiņš ir 2009. gada 20. aprīlis.

/pers. C/ atmaksāja 58 624,38 *euro*, tāpēc pamatparāda atlikums ir 341 375,62 *euro*.

[1.2] Saskaņā ar 2010. gada 24. septembra un 4. oktobra pirkuma līgumiem /pers. C/ pārdeva sabiedrībai savu nekustamo īpašumu.

Prasītājs uzskata, ka šis atsavinājums veikts ar mērķi izvairīties no saistību izpildes, un tas uz citas personas vārda pārrakstīts formāli, jo nekustamais īpašums joprojām ir /pers. C/ faktiskā dzīvesvieta, turklāt sabiedrības vienīgā īpašniece bija /pers. C/ sieva, kurai kā ieinteresētai personai bija jāzina par vīra parādsaistībām un iespējamiem zaudējumiem.

[1.3] 2010. gada 3. novembrī prasītājs aizdeva /pers. C/ 32 000 *euro* līdz 2013. gada 30. janvārim. 2013. gada 12. septembrī tika atlīdzināti 9 400 *euro.* Parāda atlikums ir 22 600 *euro*.

[1.4] No 2007. gada 15. novembra aizdevuma līguma izrietošie likumiskie procenti aprēķināti par laiku no 2010. gada 1. aprīļa līdz 2020. gada 18. decembrim un tie ir 219 696,26 *euro*.

No 2010. gada 3. novembra aizdevuma līguma izrietošie likumiskie procenti aprēķināti par laiku no 2013. gada 13. septembra līdz 2020. gada 18. decembrim un tie ir 9 859,79 *euro*.

[1.5] 2020. gada 22. oktobrī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa pasludināja prasītāja maksātnespējas procesu.

[2] 2021. gada 10. februārī Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa nosprieda prasību noraidīt un piedzīt no prasītāja par labu sabiedrībai ar lietas vešanu saistītos izdevumus 9 680 *euro*.

Spriedums pamatots ar šādiem motīviem:

[2.1] 2007. gada 15. novembrī noslēgtais aizdevuma līgums un 2008. gada 20. oktobra pārjaunojuma līgums, kā arī 2010. gada 3. novembrī noslēgtais aizdevuma līgums apliecina prasītāja un /pers. C/ vienošanos par darījumu būtiskajām sastāvdaļām ar nolūku savstarpēji saistīties, tādēļ saskaņā ar Civillikuma 1533. pantu šie līgumi uzskatāmi par galīgi noslēgtiem un atzīstami par tiesīgiem.

[2.2] Prasījumi par parāda piedziņu ir nepamatoti un saskaņā ar Civillikuma 1811., 1893. pantu, 1762. panta 1. punktu ir noraidāmi, jo /pers. C/ pilnībā izpildījis saistības, kas izriet no 2007. gada 15. novembra aizdevuma līguma un 2008. gada 20. oktobra pārjaunojuma līguma, bet attiecībā uz saistību, kas izriet no 2010. gada 3. novembra aizdevuma līguma, iestājies Maksātnespējas likumā noteiktais noilgums.

[2.2.1] Izvērtējot prasītāja iesniegtos rakstveida apliecinājumus, tiesa konstatēja, ka no 2008. gada 20. oktobra pārjaunojuma līguma izrietošā parāda dzēšanai 2009. gada 29. decembrī prasītājs saņēmis no /pers. C/ 31 000 *euro*, 2010. gada 5. februārī saņēmis 2 000 *euro*, 2010. gada 15. februārī - 1 138,30 *euro*, 2010. gada 3. augustā - 25 424,58 *euro*, 2010. gada 31. martā - 2 200 *euro,* proti, līdz 2010. gada 31. martam kopā saņēmis aizdevuma atmaksu 62 762,88 *euro* apmērā.

Izvērtējot /pers. C/ iesniegto notariāla akta kārtībā parakstītu dokumentu, tiesa konstatēja, ka 2010. gada 3. novembrī prasītājs apliecinājis, ka /pers. C/ 2010. gada 2. novembrī ir nokārtojis visas parādsaistības pret prasītāju un atdevis pilnu parāda summu.

Prasītāja argumentu, ka 2010. gada 3. novembra apliecinājums attiecas uz saistībām, kas izriet no 2007. gada 15. novembrī izdotā vienkāršā vekseļa par 700 000 *euro* un citiem pušu darījumiem, tiesa atzīst par nepamatotu, jo 2007. gada 15. novembrī prasītājs ir parakstījis notariālu aktu -

apliecinājumu, ka 2007. gada 15. novembrī izdotais vienkāršais vekselis par 700 000 *euro* ir samaksāts un zaudējis spēku.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja 2010. gada 3. novembra apliecinājuma patiesumu, jo apliecināts veikts notariāla akta kārtībā, likumā noteiktā kārtībā tas nav apstrīdēts vai atzīts par spēkā neesošu. Turklāt, vekseļa samaksa nav izskatāmās prasības pamatā.

Tādējādi tiesa secina, ka /pers. C/ pilnībā izpildījis saistības, kas izriet no 2007. gada 15. novembra aizdevuma līguma un 2008. gada 20. oktobra pārjaunojuma līguma.

[2.2.2] 2010. gada 3. novembra aizdevuma līguma 1. punkts un /pers. C/ iesniegtais apliecinājums par aizdevuma daļas atdošanu prasītājam apliecina līdzēju vienošanos, ka prasītājs aizdevis /pers. C/ aizdevumu 32 000 *euro* pirms līguma parakstīšanas. Šo aizdevuma līgumu notārs iereģistrēja aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr. /numurs/. 2013. gada 12. septembrī prasītājs notāra klātbūtnē parakstīja apliecinājumu, ka saņēmis no /pers. C/ parādu 9 400 *euro* apmērā saskaņā ar 2010. gada 3. novembra aizdevuma līgumu, kas iereģistrēts aktu un apliecinājumu grāmatā ar Nr. /numurs/.

No prasītāja 2014. gada 7. marta apliecinājuma izriet, ka /pers. C/ ir izpildījis visas saistības, kas izriet no 2010. gada 3. novembra aizdevuma līguma par 50 000 *euro* aizdevumu, ko notārs iereģistrēja aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr. /numurs/. Līdz ar to konstatējams, ka prasītāja 2014. gada 7. marta apliecinājums neattiecas uz izskatāmo lietu, jo sastādīta par līgumu, kas neattiecas uz celto prasību.

[2.2.3] 2012. gada 4. jūnijā Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa pasludināja /pers. C/ maksātnespējas procesu.

Ņemot vērā, ka 2010. gada 3. novembra aizdevuma līgumā izpildes termiņš noteikts līdz 2013. gada 30. janvārim, saskaņā ar Maksātnespējas likuma 134. panta trešo daļu prasītājam bija jāpiesaka savs kreditora prasījums. No /pers. C/ maksātnespēja procesā sastādītā kreditoru prasījuma reģistra redzams, ka prasītājs kreditora prasījumu nebija pieteicis.

2012. gada 13. septembrī Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa /pers. C/ bankrota procedūra un maksātnespējas procesu izbeidza, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 130. panta 2. punktā noteikto ierobežojumu.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 151. panta otro daļu un maksātnespējas kontroles dienesta skaidrojumu par Maksātnespējas likuma tiesību normu piemērošanu (*Maksātnespējas kontroles dienesta skaidrojumi un atziņas 2018.12.–2019.06.*) atzīstams, ka prasītājs ir zaudējis prasījuma tiesības. Nepiesakot kreditora prasījumu /pers. C/ maksātnespējas procesā, no 2010. gada 3. novembra aizdevuma līguma izrietošo saistību izpildei ir iestājies noilgums.

[2.3] Prasība par pirkumu līgumu atzīšanu par spēkā neesošu celta nolūkā atjaunot /pers. C/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, uz ko prasītājs varētu vērst parāda piedziņu. Tiesa konstatē, ka prasītāja prasījumi par pirkumu līgumu atzīšanu par spēkā neesošu un piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu, ir pakārtoti prasījumam par parāda piedziņu no /pers. C/.

Atzīstot, ka prasītājam nav prasījuma tiesību par parāda piedziņu, zūd arī pamats prasītāja prasījumam par pirkuma līgumu atzīšanu par spēkā neesošu un piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu, prasība kā nepamatota ir noraidāma.

[2.4] Pārējie prasītāja argumenti neietekmē lietu pēc būtības, līdz ar to atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām tie nav vērtējami, jo Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (*ECT 1994. gada 19. aprīļa sprieduma „Van de Hurk v. The Netherlands" 61. punktu*).

[2.5] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta c) apakšpunktu, 44. panta ceturto daļu no prasītāja par labu sabiedrībai piedzenami izdevumi advokāta palīdzības samaksai 9 680 *euro*.

[3] 2020. gada 22. oktobrī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa civillietā Nr. C30699320 pasludināja prasītāja maksātnespējas procesu un par administratoru iecēla maksātnespējas procesa administratoru J. Balodi.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 137. pantu maksātnespējas administrators pārņēmis prasītāja tiesības.

[4] Par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021. gada 10. februāra spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza prasītāja maksātnespējas procesa administrators, lūdzot prasību apmierināt.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti:

[4.1] Tiesa nav ievērojusi Civillikuma 1840. pantu un Civilprocesa likuma 97. panta pirmo daļu, strīda izšķiršanā nepamatoti piešķirot centrālo nozīmi /pers. C/ iesniegtajam 2010. gada 3. novembra apliecinājumam. Šis 2010. gada 3. novembrī pie notāra parakstītais apliecinājums attiecas uz vekseli un no tā neizriet, ka līdz 2010. gada 2. novembrim /pers. C/ ir pilnībā nokārtojis savas no 2008. gada 20. oktobra pārjaunojuma līguma izrietošās saistības. Papildus strīdus saistībām pastāvēja arī citi pušu savstarpējie darījumi.

Civillikuma 1838. panta izpratnē /pers. C/ nav pierādījis, ka aizdevuma atlikums 341 375,62 *euro* apmērā tika pilnībā atmaksāts.

[4.2] Pirmās instances tiesas secinājumi par 2007. gada 15. novembra vienkāršā vekseļa izpildi ir virspusīgi un formāli, nevērtējot lietas materiālos esošās ziņas par faktiem to savstarpējā kopsakarā.

Spriedumā konstatēts, ka 2014. gada 7. marta notariāli apliecinātā piekrišana pierāda, ka /pers. C/ izpildījis visas no 2010. gada 3. novembra aizdevuma līguma izrietošās saistības. Tai pat laikā tiesa konstatēja, ka 2014. gada 7. marta piekrišana neattiecas uz 2010. gada 3. novembra aizdevuma līgumu, bet gan uz citu tajā pašā datumā pušu starpā noslēgtu aizdevuma līgumu.

[4.3] Nav ņemts vērā apstāklis, ka saskaņā ar tiesību doktrīnas un judikatūras atziņām tiesa var atkāpties no tiesību normā noteikto tiesisko seku attiecināšanas un konkrēto strīdu, ja tā konstatē, ka attiecīgās tiesību normas formālas piemērošanas rezultātā lietas iznākums būtu absolūti netaisnīgs vienai no strīdus pusēm. Minēto tiesisko instrumentu likumdevējs iekļāvis Civillikuma 1. pantā, kurā noteikts, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.

/pers. C/ negodprātīga rīcība, kas izpaužas kā izvairīšanās no saistību izpildes, prettiesiski maldinot tiesu, nevar baudīt tiesisku aizsardzību, radot prasītājam nelabvēlīgas tiesiskas sekas.

[4.4] Maksātnespējas likuma 73. panta pirmās un otrās daļas, 151. panta otrās daļas iztulkojums atzīstams par nepamatotu.

/pers. C/ maksātnespējas process izbeigts bez saistību dzēšanas procedūras piemērošanas, jo konstatēts Maksātnespējas likuma 130. panta 2. punktā noteiktais ierobežojums fiziskas personas maksātnespējas procesa piemērošanai – parādnieks izlietojis piešķirto kredītu līgumā neparedzētiem mērķiem, un par to stājies spēkā kompetentas institūcijas nolēmums kriminālprocesā.

Līdz ar to atbilstoši Maksātnespējas likuma 151. panta otrajai daļai, prasījumiem, kas izriet no 2010. gada 3. novembra aizdevuma līguma, noilgums nav iestājies.

[4.5] Ņemot vērā, ka spriedums daļā, ar kuru noraidīta prasība par parāda piedziņu, nav pamatots, atkārtoti izskatot lietu pēc būtības, ir apmierināmi visi neatmaksātā aizdevuma piedziņas prasījumam pakārtotie prasījumi.

[5] Par apelācijas sūdzību /pers. C/ iesniedza paskaidrojumus, norādot, ka prasība ir nepamatota un ir noraidāma pilnā apmērā. Lietā iesniegtie pierādījumi apstiprina, ka atbildētājs ir izpildījis visas saistības, kas izrietēja no pušu parakstītajiem aizdevuma līgumiem. To pierāda arī fakts, ka /pers. C/ maksātnespējas procesā prasītājs nepieteica kreditora prasījumus.

Motīvu daļa

[6] Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējusi lietas materiālus un apelācijas sūdzības argumentus, secina, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426. panta pirmo daļu un 430. panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā. Fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

[7.1] Prasītājs pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzējis pilnā apjomā, tāpēc lieta sakarā ar apelācijas sūdzību pēc būtības tiek izskatīta pilnā apjomā.

[7.2] Apelācijas kārtībā nav apstrīdēti šādi pirmās instances tiesas nodibināti fakti:

- 2007. gada 15. novembrī starp prasītāju un /pers. C/ noslēgts aizdevuma līgums par 400 000 *euro* aizdevumu ar atmaksas termiņu līdz 2008. gada 1. oktobrim;

- 2008. gada 20. oktobrī starp prasītāju un /pers. C/ noslēgts pārjaunojuma līgums, ar kuru pārjaunotas 2007. gada 15. novembra aizdevuma līguma saistības, nosakot, ka aizdevums ir 400 000 *euro* ar atmaksas termiņu līdz 2009. gada 20. aprīlim;

- 2010. gada 3. novembrī ar prasītāju un /pers. C/ noslēgts aizdevuma līgums par 32 000 *euro* aizdevumu ar atmaksas termiņu līdz 2013. gada 30. janvārim.

[7.3] Pušu starpā pastāv strīds par /pers. C/ pienākumu izpildīt saistības, kas izriet no iepriekš minētajiem darījumiem, un prasītāja tiesībām vērst piedziņu uz nekustamo īpašumu, ko /pers. C/ atsavinājis sabiedrībai.

[8] Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka saistības, kas izriet no 2007. gada 15. novembra aizdevuma līguma (lietas 1. sējuma 8.-11. lapa) un 2008. gada 20. oktobra pārjaunojuma līguma (lietas 1. sējuma 12.-13. lapa), /pers. C/ līdz 2010. gada 2. novembrim izpildīja pilnībā, tādēļ secina, ka prasība par parāda (galvenā parāda un likumisko nokavējuma procentu) piedziņu šai daļā ir noraidāma.

[8.1] Prasītājs /pers. C/ parāda esības pierādīšanai iesniedzis notāra klātbūtnē parakstītus apliecinājumus, no kā izriet, ka no 2009. gada 29. decembra līdz 2010. gada 3. augustam /pers. C/ veicis vairākus maksājumus saistību izpildei (lietas 1. sējuma 14-19. lapa).

Savukārt, atbildētājs tiesai iesniedzis pie zvērināta notāra 2010. gada 3. novembrī prasītāja parakstītu apliecinājumu, ka /pers. C/ uz 2010. gada 2. novembri ir nokārtojis visas parādsaistības pret prasītāju, atdevis pilnu parāda summu, un augstāk minētā sakarā prasītājam nav un nebūs nekādu materiālu un cita rakstura pretenziju. Prasītājs apstiprinājis, ka ir sapratis šī akta saturu un nozīmi, ka akts atbilst viņa gribai, par ko zvērināta notāra klātbūtnē ir parakstījies (lietas 1. sējuma 80. lapa). Civillietu tiesas kolēģija nekonstatē pamatu uzskatam, ka šis akts nav spēkā esošs.

Ņemot to vērā un Civillikuma 1838. pantā noteikto samaksas pierādīšanas pienākumu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. C/ ir pierādījis no 2007. gada 15. novembra aizdevuma līguma un 2008. gada 20. oktobra pārjaunojuma līguma izrietošo saistību izpildi. Parāds pilnā apmērā atlīdzināts 2010. gada 2. novembrī.

[8.2] To, ka /pers. C/ izpildīja saistības, Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā norāda ne vien prasītāja noklusētais 2010. gada 3. novembra apliecinājums, bet arī fakts, ka tai pat dienā prasītājs un /pers. C/ noslēdza divus jaunus aizdevuma līgumus: par 32 000 *euro* un par 50 000 *euro* aizdevumu /pers. C/ (lietas 1. sējuma 186. lapa, 2. sējuma 33. lapa).

[8.3] Apelācijas sūdzības arguments, ka 2010. gada 3. novembrī parakstītais apliecinājums attiecas uz vienkāršo vekseli par 700 000 *euro*, Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā neiztur kritiku, jo šādu /pers. C/ saistību izpildi apliecina prasītāja parakstītais 2007. gada 15. novembra apliecinājums (lietas 2. sējuma 60. lapa).

[9] Civillietu tiesas kolēģija nekonstatē pamatu /pers. C/ atsvabināšanai no 2010. gada 3. novembra aizdevuma līguma, saskaņā ar kuru viņš no prasītāja saņēmis 32 000 *euro* (lietas 1. sējuma 186. lapa), saistību izpildes un secina, ka prasījums par galvenā parāda 22 600 *euro* un likumisko nokavējuma procentu piedziņu ir apmierināms.

[9.1] Nav strīda par faktu, ka /pers. C/ saņēmis no prasītāja 32 000 *euro* aizdevumu līdz 2013. gada 30. janvārim. Strīds ir par prasītāja tiesībām piedzīt no /pers. C/ galveno parādu – 22 600 *euro*, un likumiskos nokavējuma procentus - 9 859,79 *euro* par laiku no 2013. gada 13. septembra līdz 2020. gada 18. decembrim.

[9.2] Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka /pers. C/ galveno parādu prasītājam atlīdzināja 9 400 *euro* apmērā, jo to apliecina prasītāja 2013. gada 12. septembrī notāra klātbūtnē parakstītais apliecinājums un prasītāja veiktais parāda aprēķins (lietas 1. sējuma 195. lapa, 2. sējuma 28. lapa).

Civillikuma 1943. pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa, kādu viņš saņēmis, un 1838. panta pirmā daļa noteic, ka samaksas izdarīšanu jāpierāda tam, kas to apgalvo. Konkrētajā gadījumā Civillietu tiesas kolēģija nekonstatē pamatu atzinumam, ka /pers. C/ atdevis prasītājam 22 600 *euro* (32 000 - 9 400).

[9.3] /pers. C/ argumenti, ka viņa maksātnespējas procesā prasītājs nav pieteicis kreditora prasījumus un ka prasītāja parakstītais 2010. gada 3. novembra apliecinājums pierāda minēto saistību izpildi (lietas 2. sējuma 59. lapa), Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā neiztur kritiku, jo tie ir pretrunā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem.

[9.3.1] Kā jau minēts iepriekš, pušu 2010. gada 3. novembrī pie notāra slēgtie darījumi pierāda, ka 2010. gada 3. novembra apliecinājums attiecas uz 2007. gada 15. novembra aizdevuma līguma un 2008. gada 20. oktobrī noslēgtā pārjaunojuma līguma izpildi. Savukārt, ar 2010. gada 3. novembra aizdevuma līgumu par 32 000 *euro* aizdevumu ir nodibinātas jaunas saistības, ko pierāda apliecinājums par 9 400 *euro* samaksu. Proti, atbildētāja tiesai iesniegtajā 2013. gada 12. septembra apliecinājumā ir norādīts, ka minētā summa samaksāta saskaņā ar 2010. gada 3. novembra aizdevuma līgumu (lietas 1. sējuma 194.-195. lapa).

Faktu, ka parāda atlikusī daļa 22 600 *euro* ir samaksāta, /pers. C/ Civillikuma 1838. pantā noteiktajā kārtībā nav pierādījis.

[9.3.2] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa nepareizi tulkojusi Maksātnespējas likuma 151. panta otro daļu, kā rezultātā nepamatoti atzinusi, ka iestājies noilgums prasījumam par 2010. gada 3. novembra aizdevuma līguma izpildi.

2012. gada 13. septembrī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa izbeigusi /pers. C/ bankrota procedūru un fiziskās personas maksātnespējas procesu, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 130. panta 2. punktā noteikto ierobežojumu maksātnespējas procesa piemērošanai. Tiesa secinājusi, ka maksātnespējas procesa ierosināšanai nebija pamata (lietas 1. sējuma 43.-45. lapa). Līdz ar to prasītāja kā kreditora pretenziju nepieteikšanai atbildētāja maksātnespējas procesā nav izšķirošas nozīmes.

[9.4] Saskaņā ar Civillikuma 1402. pantu saistību tiesības nodibina ne vien tiesisks darījums, bet arī likums, un 1759. panta 1. punkts paredz pienākumu bez noteiktas norunas, uz likuma pamata maksāt procentus par saistību izpildes nokavējumu. Pārbaudījusi prasītāja aprēķināto piedzenamo likumisko procentu atbilstību likumam (Civillikuma 1760. pants, 1765. panta pirmā daļa), ņemot vērā termiņu, par kādu tie aprēķināti (no 2013. gada

13. septembra līdz 2020. gada 18. decembrim), un tiesas konstatētā galvenā parāda apmēru (22 600 *euro*), Civillietu tiesu kolēģija to atzīst par pamatotu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195. pantam, taisot spriedumu par naudas piedziņu, tiesas pienākums ir sprieduma rezolutīvajā daļā norādīt uz prasītāja tiesībām par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus. Vadoties no Civillikuma 1759. panta 1. punkta un 1765. panta pirmās daļas nosacījumiem par nokavējuma procentu maksāšanas pienākumu un to apmēru, ņemot vērā tiesas konstatēto /pers. C/ pienākumu maksāt prasītājam likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2013. gada 13. septembra līdz 2020. gada 18. decembrim, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka ir nosakāmas prasītāja tiesības saņemt no /pers. C/ likumiskos nokavējuma procentus, kas ir 6 % gadā no piedzītā, bet nesamaksātā galvenā parāda 22 600 *euro,* par laiku no 2020. gada 19. decembra līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai). Tādējādi tiek precizēts minēto tiesību iestāšanās termiņš. Procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu (Civillikuma 1763. panta 1. punkts).

[10] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nekustamā īpašuma atsavināšanas līgumu atzīšanai par spēkā neesošiem un piedziņas vēršanai uz šo īpašumu nav tiesiska pamata turpmāk norādītu apsvērumu dēļ.

[10.1] Prasījumu par 2010. gada 24. septembra un 4. oktobra nekustamā īpašuma pirkuma līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem no to noslēgšanas brīža un parāda piedziņas vēršanu uz šo īpašumu prasītājs argumentējis ar to, ka /pers. C/ īpašumu sabiedrībai atsavinājis formāli. Šo darījumu patiesais mērķi bija izvairīties no saistību izpildes un radīt šķērsli prasītājam vērst piedziņu uz nekustamo īpašumu.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā šie prasītāja argumenti nerada pamatu minēto prasījumu apmierināšanai, jo tie ir pretrunā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem.

[10.2] No Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /numurs/redzams, ka uz 2010. gada 24. septembra un 4. oktobra pirkuma līgumu pamata sabiedrības īpašuma tiesības zemesgrāmatā nostiprinātas 2010. gada 18. oktobrī (lietas 1. sējuma 38.-40. lapa), proti, pirms prasītājs 2010. gada 3. novembrī apliecinājis, ka /pers. C/ izpildījis visas savas saistības un prasītājam nav un nebūs nekāda rakstura pretenziju pret /pers. C/ (lietas 1. sējuma 80. lapa).

Civillietu tiesas kolēģijai nav pamata uzskatīt, ka līdz /pers. C/ saistību izpildes un jebkādu pretenziju neesības apliecināšanas prasītājam nevarēja būt zināms par nekustamā īpašuma atsavināšanu sabiedrībai, jo zemesgrāmatas ir visiem pieejamas, un to ierakstiem ir publiska ticamība (Zemesgrāmatu likuma 1. pants).

Turklāt, nekustamā īpašuma atsavinājums nav bijis par šķērsli prasītājam piešķirt /pers. C/ divus jaunus aizdevumus par 50 000 *euro* un 32 000 *euro* (lietas 1. sējuma 186. lapa, 2. sējuma 33. lapa), nepārliecinoties, vai saistību neizpildes gadījumā būs iespēja vērst piedziņu uz atbildētāja mantu.

[10.3] Pastāvot šādiem apstākļiem, prasība daļā par 2010. gada 24. septembra un 4. oktobra nekustamā īpašuma pirkuma līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem un parāda piedziņas vēršanu uz šo īpašumu ir noraidāma.

[11] Pamatojoties uz minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa lietā iesniegtos pierādījumus nav pietiekami izvērtējusi. Tiesa izdarījusi kļūdainus secinājumus par pušu noslēgtajiem darījumiem un to izpildi, kā arī kļūdaini interpretējusi Maksātnespējas likuma 151. panta otro daļu, kā rezultātā nepamatoti noraidījusi prasību pilnā apjomā.

[12] Atbilstoši Civilprocesa likuma normām, uz tiesu gulstas pienākums izspriest jautājumu par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

[12.1] Civilprocesa likuma 41. panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Ceļot prasību un vēlāk iesniedzot prasības pieteikuma papildinājumus un precizējumus, saskaņā ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2017. gada 27. decembra, 2018. gada 20. decembra un 2020. gada 25. februāra lēmumiem (lietas 1. sējuma 70., 105. un 190.-191. lapa) prasītājs samaksāja valsts nodevu 50 *euro* apmērā (10 + 10 + 30, lietas 1. sējuma 7., 108. un 189. lapa).

Kā izriet no 28.01.2021.prasības pieteikumā pieteiktajiem prasījumiem (2. sējuma 26.-31. lapa), kopējā prasības summa, no kuras aprēķināma valsts nodeva, ir 678 531,18 *euro* (39 999,77 + 44 999,74 + 593 531,67), par kuru atbilstoši Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta e) apakšpunktam maksājama valsts nodeva 8 387,44 *euro*.

Ņemot vērā, ka prasība apmierināta daļā par parāda 32 459,79 *euro* piedziņu, noraidot to 561 071,88 *euro* apmērā, kā arī noraidot par pirkuma līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem (39 999,77 + 44 999,74 = 84 999,51 *euro*), ievērojot Civilprocesa 41. pantā noteikto proporcionalitātes principu, ir konstatējams, ka apmierināta prasījuma apmērs ir 4,78 % (32 459,79 / 678 531,18 = 0,0478; 0,0478 x 100 = 4,78 %).

Pamatojoties uz minēto un Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu, no /pers. C/ (pret kuru prasība apmierināta) par labu prasītājam piedzenama tā samaksātā valsts nodeva 2,39 *euro* (50 x 4,78 % = 2,39) apmērā.

[12.2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta trešo daļu prasības noraidīšanas gadījumā ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam. Ievērojot, ka prasījums par 2010. gada 24. septembra un 4. oktobra pirkuma līgumu atzīšana par spēkā neesošiem noraidīts, sabiedrībai ir tiesības uz ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu no prasītāja.

No lietas materiāliem redzams, ka sabiedrībai lietā juridisko palīdzību sniedza zvērināts advokāts Egīls Lasmanis (lietas 1. sējuma 154., 164. lapa, 2 sējuma 132. lapa), par ko sabiedrība samaksāja 9'680 *euro* (lietas 2. sējuma 9.-10. lapa).

Ņemot vērā, ka sabiedrības izdevumi 9'680 *euro* pārsniedz Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta c) apakšpunktā noteikto maksimālo apmēru, kā arī to, ka šie izdevumi radušies tikai pirmās instances tiesā (Civilprocesa likuma 44. panta ceturtā daļa) no prasītāja par labu sabiedrībai piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi 2 124,99 *euro* apmērā. Proti, 39 999,77 + 44 999,74 = 84 999,51 *euro*; 84 999,51 x 5 % = 4 249,98 *euro*; 4 249,98 x 50 % = 2 124,99 *euro*.

[12.3] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42. pantu, no atbildētāja par labu valstij ir piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

[12.3.1] Ievērojot, ka prasītājs par prasības pieteikuma un tā papildinājumu iesniegšanu saskaņā ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2017. gada 27. decembra, 2018. gada 20. decembra un 2020. gada 25. februāra lēmumiem daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas, savukārt prasītāja administrators par prasības pieteikuma papildinājumiem un precizējumiem un apelācijas sūdzības iesniegšanu saskaņā ar Civilprocesa 43. panta pirmās daļas 10. punktu pilnībā atbrīvots no valsts nodevas samaksas, nesamaksātā valsts nodeva piedzenama no /pers. C/ (pret kuru prasība apmierināta). Proti, no /pers. C/ par labu valstij piedzenama valsts nodeva par prasības pieteikumu un apelācijas sūdzību 799,45 *euro* apmērā (32 459,79 / 678 531,18 = 0,0478; 0,0478 x 100 = 4,78 %; 8 387,44 x 4,78 % = 400,92; 400,92 x 2 = 801,84; 801,84 – 2,39 = 799,45).

[12.3.2] No lietā esošām uzziņām par ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem redzams, ka tie ir 15,67 *euro* (lietas 1. sējuma 2. lapa). Ievērojot proporcionalitātes principu, no atbildētāja /pers. C/ par labu valstij piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 0,75 *euro* (15,66 x 4,78 % = 0,75).

[12.3.3] Lietas izskatīšanas gaitā radušies ar tiesas dokumentu tulkošanu saistītie izdevumi 163,78 *euro* (155,07 + 8,71, lietas 1. sējuma 125. un

137. lapa), kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktu un Civilprocesa likuma 42. pantu ir piedzenami valsts ienākumos.

Ievērojot, ka šie izdevumi radušies sakarā ar dokumentu tulkošanu izsniegšanai sabiedrībai (pret kuru prasība noraidīta), savukārt prasītājs no tiesas izdevumiem ir atbrīvots, ar tiesas dokumentu tulkošanu saistītos izdevumus uzņemas valsts.

[12.4] Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka: no prasītāja par labu sabiedrībai piedzenami tiesāšanās izdevumi 2 124,99 *euro* apmērā; no /pers. C/ par labu prasītājam piedzenami tiesas izdevumi 2,39 *euro* apmērā, bet par labu valstij - 800,20 *euro* (799,45 + 0,75 = 800,20) apmērā.

[13] Termiņš sprieduma labprātīgai izpildei tiek noteikts atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantā minētajam. Šajā termiņā valsts labā piedzenamo tiesas izdevumu samaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Rīgas apgabaltiesā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un Civilprocesa likuma 193., 195., 204.[1], 432. pantu, Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a :

/pers. B/ prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, pamatparādu 22 600 *euro*, likumiskos nokavējuma procentus 9 859,79 *euro* par laiku no 2013. gada 13. septembra līdz 2020. gada 18. decembrim un tiesas izdevumus 2,39 *euro*, kopā 32 462,18 *euro*.

Samaksa veicama /pers. B/, personas kods /personas kods/, norēķinu kontā Nr. /numurs/, AS "Citadeles banka".

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, tiesības par laiku no 2020. gada 19. decembra līdz sprieduma izpildes dienai saņemt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6 % gadā no galvenā parāda - 22 600 *euro,* ņemot vērā nosacījumu, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot galvenā parāda lielumu.

Prasību daļā par parāda 561 071,88 *euro* piedziņu, darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem un piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu noraidīt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu "Cropton Resources Limited", reģistrēta Anglijas un Velsas Uzņēmumu reģistrā ar Nr. 7357636, ar lietas vešanu saistītos izdevumus 2 124,99 *euro* apmērā.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 799,45 *euro* apmērā, iemaksājot to Valsts kases, reģistrācijas Nr. 90000050138, kontā Nr. LV55 TREL 1060 1909 1120 0, BIC kods TRELLV22, norādot iemaksas mērķi un lietas numuru.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,75 *euro*, iemaksājot tos Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr. 90001672316, kontā Nr. LV51 TREL 2190 4580 1900 0, BIC kods TRELLV22, klasifikācijas kods 21499, norādot iemaksas mērķi un lietas numuru.

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, norādītajā termiņā maksājuma apliecinošus dokumentus iesniegt Rīgas apgabaltiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā Senāta Civillietu departamentam, iesniedzot Rīgas apgabaltiesā kasācijas sūdzību un iemaksājot drošības naudu 300 *euro* apmērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas, reģistrācijas Nr. 90000068892, Valsts kases kontā Nr. LV83 TREL 8280 0100 0000 0.

Tiesnese	Ž. Žimante
Tiesnese	I. Ošiņa
Tiesnese	S. Vamža

.